

Λόγος περί πίστεως (Ηλία Μηνιάτη (1669-1714), Επισκόπου Κερνίκης και Καλαβρύτων) -II

[Ορθοδοξία](#) / [Θεολογία](#)

Μα τέτοια αλλοίωση, τέτοια μεταβολή, τίνος είναι κατόρθωμα; Χωρίς καμιά αμφιβολία, «αύτη η αλλοίωσις της δεξιάς του Υψίστου». Τούτο το μεγάλο έργο πώς έγινε; Βεβαιότατα «δεξιά Κυρίου εποίησε δύναμιν». Ναι, η δεξιά του Κυρίου ήταν εκείνη που αύξησε την Ορθοδοξία «ουκ εν πειθοίς ανθρωπίνης σοφίας λόγοις, αλλ' εν αποδείξει πνεύματος και δυνάμεως». Η δεξιά του Κυρίου ήταν αυτή που έκανε ώστε η μία γλώσσα των Αποστόλων να ακούεται από διαφορετικά έθνη. Αυτή ήταν όπου με τα χέρια των Αποστόλων έπεφταν οι ναοί των ειδώλων, συντρίβονταν τα είδωλα, πίστευαν οι ειδωλολάτρες. «Διά των χειρών των Αποστόλων εγένοντο σημεία και τέρατα εν τω λαώ πολλά».

Σημεία: Γιατρεύονταν άρρωστοι, καθαρίζονταν λεπροί, ανασταίνονταν νεκροί, εδιώκοντο ακάθαρτα πνεύματα.

Τέρατα: Λιοντάρια φιλούν τα πόδια αγίων ανδρών, μάρτυρες παραμένουν ακατάφλεκτοι μέσα στη φωτιά, παρθένοι πολεμούν με θηρία και τα δαμάζουν. Βουνά ασάλευτα περπατούν, θάλασσα φουρτουνιασμένη γαληνεύει με την προσευχή ενός χριστιανού! «Σημεία και τέρατα εν τω λαώ πολλά»!

Ελάτε τώρα σεις οι άθεοι, ελάτε σεις οι άπιστοι, ελάτε σεις οι ασεβείς, ελάτε όλοι σεις οι εχθροί της ορθοδόξου μου Πίστεως.

Όσες ακτίνες έχει ο ήλιος, τόσες είναι και οι αποδείξεις που βεβαιώνουν πως αυτή η πίστη που πιστεύω είναι η αληθινή πίστη.

Πλην όμως θέλω να σας προβάλω ένα επιχείρημα: Τα θαύματα αυτά με τα οποία εγώ ισχυρίζομαι πως ο Θεός αύξησε την πίστη των χριστιανών, έγιναν πράγματι ή δεν έγιναν;

Αν πράγματι έγιναν, άρα αυτή η πίστη είναι η αληθινή πίστη του Θεού, ένεκα της οποίας ο Θεός έκαμε τόσα θαύματα.

Αν δεν έγιναν, πως είναι δυνατόν μια τέτοια πίστη, μια διδασκαλία τόσο δύσκολη στο νου, ένας νόμος τόσο βαρύς στη θέληση, να εξαπλωθεί σ' όλη την οικουμένη χωρίς καν θαύματα; Αυτό ακριβώς είναι θαύμα ακόμη μεγαλύτερο, μάλιστα είναι το θαύμα των θαυμάτων. Και εφ' όσον ούτως η άλλως είναι θαύμα, τούτο είναι

έργο του Θεού. «Δεξιά Κυρίου εποίησε δύναμιν».

Αν λοιπόν η ορθόδοξη πίστη είναι θεία ως προς την αρχή της, είναι θεία και ως προς την αύξησή της, μήπως δεν είναι τάχα θεία και στην στερέωσή της;

Το Πανάγιο Πνεύμα εμφανέστατα εξεικόνισε τη μυστηριώδη οικοδομή της αγίας μας Εκκλησίας με το στόμα του Σολομώντος: « Η Σοφία ωκοδόμησεν εαυτή οίκον και υπείρησε στύλους επτά».

Η Σοφία... μα ποιά σοφία τάχα; Η σοφία των ανθρώπων; Η σοφία των αγγέλων; Όχι, λέει ο Απόστολος Παύλος: «Σοφία, ην ούδεις των αρχόντων του αιώνος τούτου έγνωκε». Η αληθινή, η υπέρ φύσιν και υπέρ άνθρωπον οικοδομή της Εκκλησίας δεν ήταν δυνατόν να είναι εφεύρημα κτιστής σοφίας. Είναι επομένως αυτή αύτη η ανωτάτη Σοφία του Θεού.

Αυτή που με στάθμη, μέτρο και αριθμό έκτισεν αρρήτως τα πάντα. Αυτή που κάθεται στον ουρανό επί θρόνου δόξης και προσκυνείται από τους αγγέλους. Αυτή «ωκοδόμησεν εαυτή», έκτισε εδώ στη γη «οίκον» για να προσκυνείται, και από τους ανθρώπους. Έκτισε οίκο προσευχής οίκον αγιασμού, οίκον σωτηρίας, την Εκκλησία. Και έβαλε θεμέλιον αυτού του οίκου Του την ομολογία εκείνη που σήμερα ακούσατε από τον Ναθαναήλ: «Ραββί, συ ει ο Υιός του Θεού».

Είναι η ίδια που έκανε και ο Πέτρος, όταν ομολόγησε: «Συ ει ο Χριστός ο Υιός του Θεού του ζώντος».

Μαθαίνουμε, λοιπόν, πως αυτός ο Υιός του ζώντος Θεού, αυτός που με την καρδιά μας πιστεύουμε και με το στόμα ομολογούμε, είναι το βασικό θεμέλιο της Εκκλησίας, είναι ο ακρογωνιαίος λίθος, η ασάλευτη και αρραγής πέτρα της πίστεως.

Με αυτό τον τρόπο προφητεύει ο Ησαΐας: «Ιδού τίθημι υμίν λίθον ακρογωνιαίον, εκλεκτόν, έντιμον, και ο πιστεύων εις αυτόν ου μη καταισχυνθή». Το αυτό προφητεύει και ο Δαυΐδ: «Λίθον, ον απεδοκίμασαν οι οικοδομούντες, ούτος εγεννήθη εις κεφαλήν γωνίας». Το ίδιο μας διδάσκει ο Απόστολος Παύλος: «Θεμέλιον γαρ άλλον, ουδείς δύναται θείναι παρά τον κείμενον, ος εστιν Ιησούς ο Χριστός». Έτσι ερμηνεύει ο Θεοδώρητος στον τρίτο λόγο του Άσματος των Ασμάτων, ο Μέγας Βασίλειος στο λόγο περί Μετανοίας και στο Πρόσεχε σεαυτώ, ο Ιερός Χρυσόστομος στην ερμηνεία του Ματθαίου και πολλοί άλλοι διδάσκαλοι της Πίστεως.

Ο Κύριος παριστά αυτή την στερέωση του μυστικού οίκου αλληγορικά. Λέει πως ο φρόνιμος άνθρωπος «εθεμελίωσε την οικίαν αυτού εις την πέτραν. Και κατεβη η

βροχή και ήλθον οι ποταμοί και επνευσαν οι άνεμοι και προσέπεσαν τη οικία εκείνη και η οικία ουκ έπεσε, τεθεμελίωτο γάρ επί την πέτραν». Οικία θεμελιωμένη επάνω στην πέτρα, στερεά και ασάλευτη είναι η Εκκλησία του Χριστού, κτισμένη από το Φρόνιμο, τον Πάνσοφο, τον Θεΐον Αρχιτέκτονα.

Με τρεις τρόπους επεχείρησε ο διάβολος να την γκρεμίσει. Με βροχή, για να την καταποντίσει. Με ποταμούς, για να την ξεθεμελιώσει. Μα ανέμους, για να την κατεδαφίσει.

Αυτοί οι τρεις εχθροί που ξεσήκωσε για να την πολεμήσουν ήσαν οι Ιουδαίοι, οι τύραννοι και οι αιρετικοί.

Πρώτα-πρώτα κατέβηκε η βροχή, ο φθόνος δηλαδή των Ιουδαίων. Αυτοί που σταύρωσαν τον Κτίστη της οικίας, φαντασθείτε πόσο μισούσαν τους συνεργούς Του, τους μαθητές. Το όνομα του Χριστού, που φανερά πια εκηρύττετο, τους κάρφωνε την καρδιά. Το μεγαλείο της Εκκλησίας, που αυξανόταν καθημερινά εις βάρος της Συναγωγής, τους φαρμάκωνε τη ψυχή.

Είναι αδύνατον να περιγράψει κανείς πόσες επιβουλές, πόσες συκοφαντίες, πόσους διωγμούς, πόσους πολέμους έκαναν εναντίον των Αποστόλων και των νέων χριστιανών.

Όπως όλοι γνωρίζετε, ο κατακλυσμός που στα παλιά εκείνα χρόνια καταπόντισε όλη τη γη, κράτησε σαράντα μερόνυχτα. Ο κατακλυσμός του Ιουδαϊκού φθόνου κράτησε σαράντα χρόνια με σκοπό να καταποντίσει την Εκκλησία. Αλλά καθώς τότε η Κιβωτός δεν καταποντίσθηκε αλλ' όσον αυξανόταν η βροχή, τόσο υψωνόταν η Κιβωτός, η οποία αβλαβής «επεφέρετο επάνω του ύδατος», έτσι ακριβώς και η Εκκλησία δεν βλάφτηκε διόλου απ' το φθόνο των Ιουδαίων. Όσο αυξανόταν ο φθόνος των Ιουδαίων, τόσο αυξανόταν και η πίστη των χριστιανών. Αλλ' οι Ιουδαίοι γρήγορα εξολοθρεύθηκαν από τα στρατεύματα των Ρωμαίων και έτσι έπαυσε η βροχή.

Μα ήλθαν οι ποταμοί. Ποταμοί θεόρατοι και μεγάλοι. Ποταμοί που έτρεχαν όχι με νερά αλλά με τα αίματα των σφαγμένων χριστιανών. Αυτοί είναι οι τύραννοι της Παλαιάς και της Νέας Ρώμης, οι χριστιανομάχοι, οι διώκτες της πίστεως που όρμησαν με ένα φοβερό διωγμό να γκρεμίσουν εκ θεμελίων την Εκκλησία.

Ξέρετε πόσοι ήσαν; Δέκα οκτώ τον αριθμό. Οι σημαντικότεροι ήσαν: Νέρων, Δομετιανός, Τραϊανός, Αντωνίνος, Μάρκος Αυρήλιος, Αυρηλιανός, Μαξιμιανός, Λικίνιος, Κώνστας, Ιουλιανός ο Παραβάτης, Ουάλλης, Λέων ο Ίσαυρος, Κωνσταντίνος ο Κοπρώνυμος και Θεόφιλος ο Εικονομάχος.

Ξέρετε πόσον καιρό διάρκεσε ο διωγμός; Πεντακόσια χρόνια και περισσότερα. Ξέρετε πόσοι μαρτύρησαν κάτω από τόσους τυράννους και στα τόσα χρόνια;

Μετρήστε τα άστρα του ουρανού ή την άμμο της θάλασσας. Αν ο Θεός διατηρούσε τα αίματα τόσων χριστιανών, που μαρτύρησαν για την πίστη του Χριστού, θα γινόταν μια Ερυθρά θάλασσα αγίων αιμάτων.

Καλά λοιπόν. Ήλθαν οι ποταμοί. Τι έκαμαν; Πέρασαν, αφανίσθηκαν οι τύραννοι, έπεσαν βασιλείς και βασιλείες, «απώλετο το μνημόσυνο αυτών μετ' ήχου». Οι χριστιανοί φονευόμενοι πληθύνονταν, διωκόμενοι αυξάνονταν. Πολεμούμενοι στερεώθηκαν, πειραζόμενοι λαμπρύνθηκαν περισσότερο στην αρετή.

Κατόπιν έπνευσαν οι άνεμοι.

Ήλθαν οι αιρετικοί που ξεσηκώθηκαν απ' όλα τα μέρη του κόσμου. Άνεμοι στ' αλήθεια σφοδροί στη γνώμη, αντίθετοι στην Ορθοδοξία, αντίθετοι και αναμεταξύ τους. Με τις διάφορες αιρέσεις τους έφεραν μεγάλη ζάλη στην Εκκλησία του Χριστού.

Αυτοί είναι άπειροι στον αριθμό και μου είναι αδύνατον να τους μετρήσω.

Θ' απαριθμήσω μόνον τους πιο σπουδαίους απ' αυτούς: Γνωστικοί, Οφίτες, Μοντανιστές, Σαβελλιανοί, Χιλιαστές, Παυλιανοί, Μανιχαίοι, Δονατιστές, Αρειανοί, Ευνομιανοί, Ανθρωπομορφίτες, Μακεδονιανοί, Πελαγιανοί, Νεστοριανοί, Διοσκορίτες, Σεβηριανοί, Μονοθελήτες, Εικονομάχοι, Λουθηρανοί και Καλβινιστές.

Ο ένας βλασφημεί γενικώς εναντίον του Θεού, ο άλλος εναντίον του Πατρός, άλλος εναντίον του Υιού και άλλος εναντίον του Αγίου Πνεύματος. Άλλος εναντίον των Μυστηρίων. Όλοι εκ συμφώνου κινούνται, ορμούν, μάχονται κατά της Εκκλησίας του Χριστού.

Ποιός μπορεί να διηγηθεί τις τόσες Συνόδους, τα τόσα συνέδρια, τις τόσες διαλέξεις; Τους πολέμους, τα σκάνδαλα, τα σχίσματα, τους θορύβους, τις ταραχές, τις εξορίες, τους θανάτους;

Αλλ' επί τέλους κατέπεσαν και οι άνεμοι, εξουδετερώθηκαν οι αιρετικοί και οι αιρέσεις. Έπαυσε η ζάλη, ακολούθησε η ειρήνη. Ιδού η Ορθοδοξία λάμπει καθαρή και αμόλυντη στην Εκκλησία του Χριστού. Έπεσε η βροχή, ήλθαν τα ποτάμια, έπνευσαν οι άνεμοι, αλλ' ο οίκος του Χριστού, η Εκκλησία δεν έπεσε. Στέκει στερεή και ασάλευτη: «τεθεμελίωτο γαρ επί την πέτραν». Είναι θεμελιωμένη επάνω στην αρραγή ακρογωνιαία πέτρα, τον Χριστό, τον Υιό του Θεού του ζώντος και «πύλαι άδου, ου κατισχύσουσιν αυτής».

Άραγε αυτή δεν είναι μια θεία στερέωση; Κι' εκείνη που την στερέωσε δεν είναι η δεξιά του Υψίστου; Ναι «δεξιά Κυρίου εποίησε δυναμιν».

Ω πίστη των χριστιανών που είσαι θεία κατά την αρχήν, θεία κατά την αύξηση, θεία στη στερέωση, όλη θεία!

Εσύ ξεκίνησες από τον Θεό, εσύ αυξήθηκες από τον Θεό, εσύ στερεώθηκες από τον Θεό.

Εσύ είσαι η αληθινή διδασκαλία. Όποιος σε αποδέχεται, εκείνος πιστεύει ορθά στην Εκκλησία. Εσύ είσαι ο σωστός δρόμος. Όποιος περπατήσει σ' αυτόν, φθάνει σίγουρα στον Παράδεισο.

Χριστιανέ Ορθόδοξε· Έχεις χρέος να ευχαριστείς χίλιες φορές τον Θεό γιατί ευδόκησε να γεννηθείς μέσα σε μια τέτοια πίστη. Ένας παλιός φιλόσοφος ευχαριστούσε τους θεούς για τρία πράγματα: Πρώτον, γιατί γεννήθηκε άνδρας και όχι γυναίκα. Δεύτερον, γιατί ήταν Έλληνας και όχι βάρβαρος. Τρίτον, γιατί ήταν σοφός και όχι άμαθής.

Εσύ έχεις χρέος να ευχαριστείς τον Θεό για τρία άλλα πράγματα: Πρώτον γιατί γεννήθηκες χριστιανός και όχι άπιστος· δεύτερον γιατί είσαι Ορθόδοξος χριστιανός και όχι αιρετικός· τρίτον... έχε υπομονή και θα στο πω στο δεύτερο μέρος.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ.

Η πίστη είναι κανόνας της ζωής· όπως ακριβώς πιστεύουμε, έτσι πρέπει και να ζούμε. Γιατί αν υποτεθεί ότι η ζωή μας δεν συμφωνεί με την πίστη μας, τότε η πίστη είναι νεκρή και δεν ωφελεί σε τίποτε. «Τι το όφελος, αδελφοί μου (λέγει ο θείος Ιάκωβος ο αδελφόθεος), εάν πίστιν τις λέγει εχειν, εργα δε μη εχη; μη δύναται η πίστις σώσαι αυτόν; ώσπερ γαρ το σώμα χωρίς πνεύματος νεκρόν εστι, ούτω και η πίστις χωρίς έργων νεκρά έστι».

Και ο Ιερός Χρυσόστομος εξηγώντας εκείνο το ρητό του Χριστού «ου πας ο λέγων

μοι Κύριε, Κύριε, εισελεύσεται εις την Βασιλείαν του Θεού, αλλ' ο ποιών το θέλημα του Πατρός μου», λέγει: «Βούλεται ενταύθα δείξαι ότι η πίστις ουδέν ισχύει χωρίς των έργων». Θέλει δηλαδή να πει ότι η πίστη χωρίς τα έργα είναι ένα λείψανο πίστεως. Δεν ενεργεί σε τίποτε.

Και ο άνθρωπος που πιστεύει ότι είναι χριστιανός, αλλά δεν ζει σαν χριστιανός, ας μη ελπίζει σε σωτηρία. Για να σωθεί χρειάζεται και η αληθινή πίστη και η σωστή ζωή. Μ' αυτά τα δύο μπορεί να σωθεί. Μ' αυτές τις δύο φτερούγες μπορεί να πετάξει για τον Παράδεισο.

Μέχρι τώρα είδαμε ποια είναι η πίστη των χριστιανών. Ας δούμε τώρα ποια είναι η ζωή των χριστιανών.

Η πίστη των ως προς την αρχή της, την αύξησή της και τη στερέωσή της είναι όλη θεία. Στη διδασκαλία είναι η μοναδική αλήθεια. Στο νόμο είναι γεμάτη αγιότητα.

Μα ποιά να είναι τάχα η ζωή των χριστιανών;

Των χριστιανών αυτού, του δικού μας καιρού; Ποιά είναι; Εδώ δεν φθάνουν λόγια για να την περιγράψουμε. Εδώ χρειάζονται δάκρυα για να την κλάψουμε.

Ξέρουμε πολύ καλά τι σήμαινε εκείνη η εικόνα που είδε στον ύπνο του ο Βασιλεύς Ναβουχοδονόσωρ. Την έννοια και την εξήγηση μας τη δίδει η ίδια η Αγία Γραφή.

Πλην όμως ταιριάζει και στη δική μας υπόθεση. Η εικόνα εκείνη είχε την κεφαλή από καθαρό χρυσάφι. Είχε τα χέρια και το στήθος ασημένια· την κοιλιά και τους μηρούς χάλκινα· τα πόδια κατά το ένα μέρος σιδερένια, κατά το άλλο μέρος πήλινα. Λέγει ο προφήτης Δανιήλ: « Εθεώρεις, βασιλεύ, και ιδού εικών, ης η κεφαλή χρυσίον· αι χείρες και το στήθος και οι βραχίονες αυτής αργυροί· η κοιλιά και οι μηροί χαλκοί· οι πόδες μέρος μεν τι σιδηρούν, μέρος δε τι οστράκινον».

Αυτά, πιστέψτε με, είναι η αληθινή εικόνα της πολιτείας και της ζωής των χριστιανών.

Η εικόνα εκείνη είχε την κεφαλή από χρυσάφι καθαρό. Και η ζωή των χριστιανών, στους πρώτους χρόνους του χριστιανισμού είχε την αρχή από χρυσάφι καθαρό στην αρετή και την αγιότητα.

Οι αρχιερείς, οι ιερείς, οι διάκονοι, οι υποδιάκονοι, οι μοναχοί, όλοι γενικώς οι ιερωμένοι ήσαν καθαρό χρυσάφι στην ενάρετη πολιτεία και στο παράδειγμα. Ήσαν χρυσάφι καθαρό στη διδασκαλία και στα ήθη. Χρυσάφι καθαρό στο σώμα και τη ψυχή. Ήσαν όλοι χρυσοί, έλαμπαν σε όλα τους τα έργα, σαν αληθινό φως, καθώς

το παρήγγειλε ο Χριστός· «υμείς εστε το φως του κόσμου».

Αλλά και οι λαϊκοί ήσαν ωσαύτως χρυσάφι καθαρό στη ζωή τους. Οι άνδρες, χρυσάφι καθαρό στην καλοσύνη. Οι γυναίκες, χρυσάφι καθαρό στη σωφροσύνη. Οι γέροντες χρυσάφι καθαρό στη φρονιμάδα, οι νέοι στην παρθενία, τα παιδιά στην αθωότητα.

Οι χριστιανοί ήσαν όλοι χρυσοί στο νου τους. Δεν μελετούσαν άλλο τίποτα παρά τα πνευματικά και τα ουράνια. Ήσαν όλοι χρυσοί στη γλώσσα τους. Δεν κατέκριναν με αργολογίες τον πλησίον, υμνολογούσαν με προσευχές τον Θεό. Ήσαν όλοι χρυσοί στα χέρια τους. Δεν άρπαζαν από φιλαργυρία τα ξένα πράγματα, αντιθέτως χάριζαν σε ελεημοσύνες τα δικά τους. Ήσαν όλοι χρυσοί στην καρδιά. Δεν αγαπούσαν παρά μόνο τον Θεό και τον πλησίον. Ήσαν πάντα έτοιμοι να χύσουν το αίμα τους σε μαρτύριο για την αγάπη του Θεού, για την αγάπη του πλησίον. Ήσαν όλοι μια καρδιά και μια ψυχή. Κεφαλή από καθαρό χρυσάφι, χριστιανοί ενάρετοι, άγιοι, αληθινοί χριστιανοί.

Κατόπιν επακολούθησε το ασημένιο στήθος, κατέβηκε η αξία. Και το ασήμι πολύτιμο είναι, μα όχι σαν το καθαρό χρυσάφι. Με τον καιρό ψυχράνθηκε εκείνη η θερμή ζέση της πίστεως, μίκρυνε η αρετή. Η ζωή των χριστιανών ήταν καλή, αλλ' όχι σαν εκείνη των πρώτων.

Εν συνεχεία ήλθε η χάλκινη κοιλιά. Δηλαδή προς το χειρότερο. Ήλθε ένας τρόπος ζωής πολύ κατώτερος κι απ' τον πρώτο κι απ' το δεύτερο. Ήλθαν κάποια ήθη σκληρά και δύσκολα. Όμως αν και το χάλκωμα δεν έχει αξία σαν το χρυσάφι η σαν το ασήμι, όμως αξίζει κάτι τι. Αν και οι χριστιανοί δεν ήσαν σαν τους πρώτους η τους δεύ-τερους, μ' όλον τούτο δεν ήσαν και εντελώς αχρείοι. Μπορεί να μη ήσαν τέλειοι, αλλά δεν ήσαν και τιποτένιοι. Ανάμεσα στις πολλές κακίες ευρίσκονταν και από καμιά αρετή. Κοιλιά χάλκινη, το λοιπόν.

Όμως, τέλος πάντων, σ' αυτούς τους δυστυχισμένους τωρινούς καιρούς, εμείς φθάσαμε στα κατώτερα μέρη της εικόνας, στα πόδια. Ένα μέρος σιδερένια, ένα μέρος πήλινα. «Μέρος μεν τι σιδηρούν, μέρος δε τι οστράκινον».

Που θέλει να πει: Ήλθαμε σε μια άθλια κατάσταση, που δεν μπορούμε πια να καταντήσουμε ούτε κατώτεροι, ούτε χειρότεροι. Μέρος είμαστε σίδηρος και μέρος πηλός.

Σίδηρος, χωρίς λάμψη αρετής, σκουριασμένοι απ' την αμάθεια, σκληροί απ' την αμαρτία. Πηλός τα ήθη μας, σπιλωμένα, άτιμα, τιποτένια. Η κακία μας έφθασε στο έπακρον. Η πίστη μας είναι χριστιανική, μα η ζωή μας ειδωλολατρική.

Θα προσπαθήσω να το δείτε με τα μάτια σας.

Κάποτε, ένα μεσημέρι, ο Διογένης άναψε το φανάρι του και περπατούσε μέσα στην αγορά της Αθήνας, σαν να ζητούσε κάτι. Αυτοί που τον έβλεπαν, γελούσαν και τον ρωτούσαν: «Τί ζητείς, Διογένη, τί ψάχνεις;» «Άνθρωπο ζητώ, για άνθρωπο ψάχνω» αποκρινόταν εκείνος. «Μα πως; Δεν βλέπεις τόσους ανθρώπους; Δεν συναντάς τόσους ανθρώπους; Η αγορά είναι γεμάτη και συ ζητείς ανάμεσα τους άνθρωπο;» - «Ναι, για άνθρωπο ψάχνω, άνθρωπον ζητώ».

Αλλά τί είδους άνθρωπο ψάχνει να βρει ο Διογένης;

Οι άνθρωποι είναι δύο λογίων: Είναι οι άνθρωποι οι οποίοι έχουν μονάχα μορφή και θωριά άνθρωπου. Αυτοί είναι άνθρωποι εξωτερικά, φαινομενικά. Τέτοια είναι και τα λείψανα και τα αγάλματα και τα είδωλα των ανθρώπων. Εσωτερικά όμως δεν έχουν καμιά χρησιμότητα. Μάλιστα είναι σαν τα άλογα ζώα και στα πάθη και στην αχρειότητα. Τέτοιους ο Διογένης έβλεπε πολλούς, αλλά απ' αυτούς δεν ήθελε κανένα.

Υπάρχουν όμως και άνθρωποι που εκτός της ανθρώπινης μορφής και θωριάς, έχουν και ανθρώπινη φρόνηση και αρετή. Και μέσα και έξω είναι κατά πάντα λογικοί, φρόνιμοι, ενάρετοι, στ' αλήθεια άνθρωποι.

Έναν απ' αυτούς ζητεί ο Διογένης, μέσα στην πολυάνθρωπη πόλη της Αθήνας και δεν τον βρίσκει. «Ζητώ άνθρωπο, ζητώ άνθρωπο» !

Μου κατοφαίνεται να κάμω συγκρίσεις, μα πρέπει να πω την αλήθεια.

Σε μια εποχή, που η Ορθοδοξία λάμπει σαν να είναι μεσημέρι, ανάβω και εγώ το λυχνάρι του ευαγγελικού κηρύγματος και έρχομαι σε μια εκκλησία γεμάτη χριστιανούς και ζητώ χριστιανό. Ζητώ χριστιανό. Μα πώς; Αυτοί όλοι που βλέπω εδώ και άλλου, σε πόλεις και σε κάστρα, σε επαρχίες και σε βασιλεία, στο περισσότερο μέρος της οικουμένης, δεν είναι χριστιανοί;

Οι χριστιανοί είναι δύο ειδών:

Είναι αυτοί που έχουν το όνομα μόνον του χριστιανού· χριστιανοί εξωτερικά και φαινομενικά έχουν «μόρφωσιν ευσεβείας» όπως λέγει ο Απόστολος Παύλος, μα εσωτερικά δεν έχουν τα έργα ενός χριστιανού. Έχουν χριστιανική πίστη μα δεν έχουν χριστιανική ζωή. Μάλιστα έχουν μια ζωή εντελώς αντίθετη απ' τη πίστη. «Έχοντες μόρφωσιν ευσεβείας, την δε δύναμιν αυτής ήρνημένοι». Απ' αυτούς δεν ζητώ κανένα.

Είναι όμως και χριστιανοί, οι οποίοι εκτός του ονόματος έχουν και έργα. Μαζί με την πίστη έχουν και ζωή. Και εσωτερικά και εξωτερικά είναι πραγματικά ορθόδοξοι, αληθινοί χριστιανοί. Απ' αυτούς ζητώ να βρω έστω και ένα σε μια πολυάνθρωπη χριστιανική πόλη και δεν βρίσκω.

Ζητώ χριστιανό!

Περπατώ από τόπο σε τόπο για να τον βρω. Τον αναζητώ στις αγορές, ανάμεσα στους άρχοντες. Και εδώ βλέπω μια υψηλόφρονα υπερηφάνεια. Δεν τον βρίσκω. Τον ζητώ στα παζάρια, ανάμεσα στους πρματευτάδες. Και εδώ βλέπω μια αχόρταγη φιλαργυρία. Δεν τον βρίσκω. Τον ζητώ στους δρόμους, μεταξύ της νεολαίας. Εδώ όμως βρίσκω μια μεγάλη ασωτεία. Δεν τον βρίσκω. Βγαίνω έξω από την πόλη. Τον αναζητώ ανάμεσα στους χωριάτες. Και εδώ βλέπω όλου του κόσμου τα ψέμματα. Δεν τον βρίσκω. Πάω κατά τη μεριά της θάλασσας. Τον αναζητώ ανάμεσα στους ναυτικούς. Κι' εδώ ακούω τις πιο φοβερές βλαστήμιες. Δεν τον βρίσκω. Πηγαίνω κατά το στρατεύμα. Τον ζητώ ανάμεσα στους στρατιώτες. Και εδώ βλέπω την τέλεια απώλεια. Δεν τον βρίσκω. Μπαίνω μέσα στα σπίτια. Τον αναζητώ ανάμεσα στις γυναίκες. Κι εδώ τι βλέπω; Βλέπω γυναίκες παντρεμένες, χωρισμένες απ' τους άνδρες τους, να χαίρονται τη ζωή τους με μοιχείες. Βλέπω ανύπανδρες να ζουν με τις απολαβές της πορνείας. Βλέπω και τίμιες. Μ' αυτές δεν σκέπτονται τίποτε άλλο παρά τα στολίδια και την ματαιότητα. Δεν βρίσκω έστω μια χριστιανή.

Σκόπευα ν' ανέβω και πάνω στα παλάτια των μεγιστάνων και των εξουσιαστών, να δω και κει αν βρίσκεται κάποιος χριστιανός. Μα δεν τολμώ, φοβούμαι. Είναι η κολακεία που φυλάει και δεν αφήνει να μπει μέσα η αλήθεια.

Τέλος, έρχομαι στην Εκκλησία, μέσα στο θυσιαστήριο. Εδώ ελπίζω πως θα βρω τον χριστιανό που ζητώ. Ανάμεσα σε τόσους αρχιερείς και ιερείς, σε τόσους ιερωμένους και μοναχούς, οι οποίοι είναι το έθνος το άγιον, το βασίλειον ιεράτευμα, οι διάδοχοι των αποστόλων, οι έμψυχες εικόνες του Χριστού, θαρρώ πως θα βρω τον χριστιανό. Μάλιστα θα βρω ένα άγιο, ένα ασκητή, ένα θαυματουργό, ένα διδάσκαλο, ένα Ιωάννη Χρυσόστομο ή ένα μεγάλο φωστήρα της Εκκλησίας.

Ζητώ, εξετάζω, σκέπτομαι. Μα αλλοίμονο, τί βλέπω; Εδώ βλέπω ανθρώπους που στην έπαρση είναι Εωσφόροι, στη φιλαργυρία Ιουδαίοι, στα σαρκικά Επίκουροι, στην αμάθεια ζώα, στην πονηρία δαίμονες. Δεν βρίσκω ούτε άγιο, ούτε ασκητή, ούτε θαυματουργό, ούτε διδάσκαλο. Δεν βρίσκω τον χριστιανό που ζητώ.

Μα, Πατέρες άγιοι, αγαπητοί αδελφοί! Αυτό το αγγελικό σχήμα το οποίο φορούμε,

αυτά τα μακριά ρούχα που μας σκεπάζουν τί είναι;

Είναι ενδύματα φαρισαϊκά, υποκριτικά για να παραπλανούμε τους ανθρώπους; Αυτός ο θείος χαρακτήρας της ιεροσύνης που έχουμε, τί είναι; Εμπόριο για να κερδίζουμε χρήματα;

Μα αυτά τα Άχραντα Μυστήρια που επιτελούμε, τί είναι; Ή δεν τα ξέρουμε ή δεν τα πιστεύουμε. Ω, τι μεγάλη ντροπή για την πίστη μας! Ω, πόσο μεγάλη θα είναι η καταδίκη των χριστιανών!

Δεν σας το έλεγα εγώ πως καταντήσαμε στον έσχατο βαθμό της κακίας; Πως φθάσαμε στα πόδια της εικόνας, της οποίας το ένα μέρος είναι σιδερένιο και το άλλο μέρος πήλινο;

Δεν σας έλεγα εγώ πως ανάμεσα στους τόσους χριστιανούς αναζητώ και δεν βρίσκω τον αληθινό χριστιανό; «Πάντες εξέκλιναν, άμα ηχρειώθησαν, ουκ έστι ποιών χρηστότητα, ουκ έστιν έως ενός».

Όλοι, ιερωμένοι και λαϊκοί, άρχοντες και πτωχοί, άνδρες και γυναίκες, παιδιά, νέοι και γέροντες, εξέκλιναν από την πίστη, αχρειώθηκαν στη ζωή. «Ουκ έστιν έως ενός», που να ζει όπως ακριβώς πιστεύει.

Χριστιανοί, σεις που το ακούτε, δεν κλαίτε; Αν δεν μπορείτε να κλάψετε από κατάνυξη, τουλάχιστον κλάψτε από ντροπή. Όσον άφορα σ' εμένα ο πόνος της καρδιάς μου, δεν μ' αφήνει να πω περισσότερα με τη γλώσσα μου.

Σιωπώ λοιπόν και τελειώνω με τούτο μόνο:

Χριστιανέ, όπως η πίστη σου είναι αληθινή και αγία, έτσι πρέπει να είναι και η ζωή σου. Αν η ζωή σου δεν είναι καλή και αγία, μη ελπίζεις ότι θα σωθείς. Πρέπει να ζεις όπως πιστεύεις και τότε ευχαρίστησε τον Θεό για τρία πράγματα:

Πρώτον, για το ότι είσαι χριστιανός και όχι άπιστος.

Δεύτερον, για το ότι είσαι χριστιανός Ορθόδοξος και όχι αιρετικός.

Και τρίτον, γιατί είσαι χριστιανός Ορθόδοξος, τόσον κατά την πίστη, όσον και κατά τη ζωή και όχι μόνον κατά την πίστη.

Τότε και μόνον τότε να ελπίζεις ότι θα σωθείς και ότι θα απολαύσεις την Βασιλεία των ουρανών.

(Αρχ. Δοσιθέου, Ηγουμένου Ι. Μ. Παναγίας Τατάρνης, Ορθόδοξος Πίστις και Ζωή).

<http://bit.ly/131ikwc>